

TELEGRAFUL ROMAN.

Apore Marția, Joi și Sâmbeta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 37.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Poplăcei Nr. 37
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Din cauza sf. sărbători a sfinților Archangeli „Mihail și Gavriil” Nrul procsim va apăre Marți în 12 Novembre.

Sibiu, în 6 Novembre.

În capitala Ungariei se va arăta la anul Domnului 1895 o mare expoziție națională ungară.

Parlamentul a luat inițiativa spre acest scop și era p'aci să se decidă ca să se aranjeze o expoziție universală.

Cu mare însuflețire a fost pentru acesta din urmă contele Zichy Eugen și l'a costat multă luptă pe ministrul Baross ca să înduplece pe conaționalii săi să abandoneze ideea de a se avânta până la o expoziție universală.

Lăsăm la o parte spesele de 5 milioane, cari ar trebui acoperite din bugetul statului, pentru că magiarii trufași dela fire și îngâmfați ușor s'ar fi lăsat seduși să arunce și o atare sumă în vânt, când e vorba de a-și arăta grandomania, de cari sufer.

Abia sunt câțiva ani de când Ungaria a aranjat o expoziție. Scim cu toții, că bilanțul socotelor s'a terminat cu deficit, scim și aceea, că multe obiecte de artă și industriale au fost din Austria și că la noi industria nu prea e în floare.

Unica fabrică de puscă în Ungaria a făcut fiasco și încă cu totă subvențiunea de care s'a bucurat din partea statului, și cu toate comanda, ce s'au făcut, ca să-i asigure existența.

Acăsta fie dis în trecut, dar este vorba dacă va participa ori nu, lumea industrială și comercială din afară.

Erau mulți optimiști, cari credeau că da, și între acestia nici unul nu-și adusesese aminte de discursul ministrului președinte Tisza, când cu expoziția universală din Paris, discurs, în care ca să facă pe voia cancelarului Bismarck a agitat formal contra participării Ungariei la expoziția din Paris.

Francesii pôte că ar fi fost mai generoși decât dl Tisza, fapt e, că expoziția din Paris s'a ținut și fără concursul Ungariei și nime altul n'a tras cea scurtă, decât tocmai Ungaria prin neparticiparea ei și prin primirea sfatului ministrului președinte de atunci.

Dacă o țără ca Franca cu atâtea bogății, cu atâtea comori naturale și măestrite ar fi venit să dea Ungariei împrumutul din 1889, atunci deja ar fi fost o lacună foarte simțită pentru o expoziție universală ungară.

Pôte consideranțe de natura acăsta, pôte totuși și cunoștința de sine a puterilor, de cari dispune Ungaria vor fi fost motive pentru cari s'a abandonat planul unei expoziții universale, la tot cazul

noi dicem, că bine a fost, că s'a evitat un fiasco cu expoziția universală și s'a primit ca să se aranjeze o expoziție națională locală.

Cu altă idee am fi venit însă noi în loc de aranjarea unei expoziții.

Ideia noastră ar fi fost, ca Ungaria în timpul ce-l mai are până ce se serbeze mileniul să caute cu tot prețul, ca să împace și să mulțămescă pretenșiunile popórelor, ce o locuesc.

Atunci ar fi fost o adevărată sărbătoare. La acăsta serbare ar fi asistat cu drag și cu însuflețire românul cu magiarul alături, sasul cu slovacul, sârbul cu croatul și cu toți în bună armonie, ar fi dat laudă lui Dumnezeu, că înainte cu o mie de ani s'a așezat aici un popor, atunci ce e drept sălbatic, dar ați încreșinat și împretenit cu toate principiile de libertate și de umanitate, un popor, care prin însușirile lui, prin vitegia lui, prin forțele lui morali și spirituali alături cu celelalte popóre aflate aici, a pus peptul contra năvălirii turcesci, a mântuit civilizația Europei și étă că la o mie de ani împreună cu acestea popóre egal îndreptățite, egal tractate și fericite serbeză sărbătoarea cea mare a mileniului colocuirii lor împreună în timpuri bune ca și în cele rele.

O serbare mai mare, mai pompoasă, mai cu entuziasm ținută ca acăsta nu ar fi pe întreg rotogolul pământului.

În coliba țeranului ca și în palatul ministrului președinte ar domni numai o singură dorință, dorința ca popórele aceste și în viitoriu să fie tot atât de scutite de Dumnezeu și tot atât de fericite, cum sunt ele împreună.

Dar la o atare expoziție frații magiari nu se cugetă.

Ei țin la forme, la lucruri, cari strălucesc din afară, fie ele chiar și de lut fără nici o valoare. Țin că demnitatea lor de popor, ambițiunea lor de eroi și mare făcători de minuni e satisfăcută, dacă cu mare alaiu se pun de aranjiază o expoziție. Celelalte pentru ei sunt lucruri de lana caprina. Puțin îi genază, că popórele sunt nemulțamite, puțin că poporul e stors până la os, puțin că emigrările iau dimensiuni colosale, puțin că elementul evreesc, a ajuns a fi stăpân pe numele și moșiile celor mai curați nobil magiari, aceste toate pe ei îi lasă reci ca sloiul de gheață.

Ei au să dovedescă lumii, că între orient și occident ei sunt pétra diu capul unghiului.

Ei au să civilizeze orientul, ei și numai ei sunt domni, vrednici de a stăpâni acest pământ, ceilalți sunt buni de a purta poveri și de a duce nuiela la gard.

Nu le vom strica gustul, nici nu-i vom conturba în plăcerile efemere, în cari se légănă, vom lăsa să facă alaiuri și tãmbãlauri, și ne vom vedé

de bietul popor, ca să l punem la cale, ca la serbarea milenului să fie mai conșciu de drepturile ce-i compet, cum a fost până acuma.

Sibiu, în 6 Novembre.

Prin pactul dualist dela 1867 afacerile monarhiei noastre în partea lor esențială s'au împărțit parte asupra guvernului din Viena, parte asupra celui din Budapesta, și de tot puține sunt acele afaceri, care au mai rămas sub numirea de afaceri comune, pe cari ambele parlamente, anume din Cis- și cel din Transilvania le regulază comun, prin instituțiunea delegațiilor, croită anume pentru acest scop.

În competența acestor delegațiuni a rămas lucrul principal în monarhia noastră, armata, apoi afacerile externe, pe cari le implinesce diplomația noastră înființată de ambele guverne, a rămas cestiunea de bani pentru acoperirea cheltuelilor trebuincioase pe sâma armatei și a diplomației, și dela 1878 încôce s'a mai delegat la competența acestora și unele afaceri din administrațiunea provinciilor acuirate după marele resboiu european, și adecă Bosnia și Herțegovina.

An de an se intrunesc delegațiunile noastre când în Viena, când în Budapesta, și din desbaterile lor aflăm enunțaiuni autentice despre starea afacerilor, cari au mai rămas comune.

De regulă delegațiunile se presentază mai întâiu la capul statului, unde-și exprimă loialitatea și alipirea către tron și dinastie, la care alocațiune urmază răspunsul Maiestății Sale.

În răspunsul acesta se ating cu deosebire cestiunile externe, și lumea cu sete astéptă răspunsurile monarhului nostru, ca din ele se facă combinațiuni asupra politicei celei mari, care cât pentru popórele patriei noastre, să învêrt în giurul întrebării: vom avé, sau nu vom avé pace.

În anul acesta asigurările de pace, Maiestatea Sa monarhul nu le face cu atâtea pozitivitate, după-cum dora o au dorit acăsta popórele, cari gem greu sub povara sarcinilor militare. Cu deosebire căldură însă accentuază preabunul nostru monarh speranțele pentru viitoriu, speranțe, cari vor delătura gróza de acuma, și sarcinile cele mari cu sporirea cheltuelilor pentru armată în tot anul.

Căldura, cu care se accentuază speranța în susținerea păcii, și crearea de constelațiuni, cari ar permite încetarea cu cheltueli enorme, caracteriséză în mod eclatant inima cea nobilă a Maiestății Sale, fapta însă rămâne faptă, că cu nimica nu stăm mai bine în privința internațională, ca și cum am stat în anul trecut.

De bună sémă bărbații de stat își vor sei da sémă, pentru ce sunt constrinși să prezenteze lucrurile în colóre mai posomorită acuma, decât în anul trecut. „Cu satisfaciune o pot spune, că cu toate pu-

FOIȚA.

Începuturile, organizarea și stabilirea iesuiților.

(Urmare.)

„Toți și fiecare trebuie să depună vótul, a se supune și a da ascultare necondiționată sentențelor superiorului societății în toate punctele, care privesc regulile ordinului, el însuși însă promite a da numai astfel de ordine, pe care le va afla de corăspundătoare pentru ajungerea scopului la care aspiră societatea. El va avé totdeauna înaintea ochilor sei în administrarea funcțiunei sale esemplul de bunătate, blândete și iubire, pe care l'a dat Cristos și apostolii Petru și Paul și tot în acest sens va instrui el și pe consiliarii și funcționarii sei mai înalți. Spre nemărginitul folos al ordinului și spre necurmat esercițiu în umilire care nu se pôte în deajuns recomanda, membrii societății sunt dator să se supune întrutote și în fiecare moment ordine-

lor superiorului lor după regulile ordinului și a adora în persóna lui, așa cum se cuvine, pe Cristos presentul, conducătorul cetelor cerești.”

În acest spirit era conceput statutul iesuiților, care a fost întărit de către papa Paul III în toamna anului 1540 cu adaosul, că numărul membrilor să fie mărginit la cifra de „șesedeci”. Dar aceste reguli formau numai primul fundament, numai începutul organizării ulterioare a ordinului iesuiților, acărui constituțiuni și legi au fost adăuse în urmă.

Primul lucru ce avé să se facă noul ordin după organizarea sa, era să se alegă un general și alegerea cădu pe Ignațiu de Loyola, întemeietoriul societății.

Îndată după alegerea sa, de nou alesul general înscenă în ziua de 22 Aprile 1541 o mare procesiune pe la cele mai însemnate biserici și stațiuni ale cetății Roma, intră cu ea în biserica Sf. Paul, înaintea zidurilor cetății, și după ce a cetit missa a depus apoi înaintea altariului principal mai întâiu cele trei voturi și apoi și pe al patrulea și înă apoi același patru voturi și dela consoții sei. Îndată după împlinirea acestei formalități, se și în-

cepu activitatea societății. Ignațiu adecă asemeni fiecărui din consoții sei cercul seu de activitate și însărcina în deosebi pe fiecare din ei să lucreze cu cel mai mare zel, pentru lățirea și înmulțirea societății. Pe Araoz și Uillanova, doi consoți noi îi trimise el la Spania, pe Rodriguez la Portugalia, pe Xavier la India, pe Brouet cu alți câțiva la Anglia, Scoția și Irlanda, pe Lejay, Bobadilla și Lefevre la Germania, pe Codure cu alți cinspredece la Franca, pe Laynez și Salmeron ca delegați papali la conciliul din Trient. Cu alte cuvinte, el împărți lumea între soții sei, în timp ce el remase în Roma de unde avé să conducă acțiunea întregă. Rezultatele obținute corăspunseră întrutote asteptărilor lui Ignațiu și ale papei, ba chiar le întrecură și deja după puțini ani se înființară aproape la toate universitățile colegii iesuitice, cărora nu le lipsiau noțiți. În tot locul unde era luptă, în tot locul unde se ivéu neînțelegeri între principii și popóre și cu preferință, unde credința cea nouă se afla în conflict cu cea veche, apăreau și trimiși de ai lui Loyola și prin elocența, zelul și energia lor, cei cu „rocurile negre” reușiau de regulă să facă, ca să triumfeze cauza pe care o apărau ei, și ca ei să se încuibe acolo.

(Va urma.)

locuitorilor din fundul regiu a contelui Szapáry, se scie cum și în ce fel s'a schimbat situațiunea.

După-cum vedem din vorbirea presidentului, care este totodată și un program al noului comite săsesc și din răspunsul deputatului Arz v. Straussenburg, numai încapă nici o îndoială, că guvernul își va da consimțământul seu la modificarea statutului de organizare, și așa autonomia universității va fi restabilită, cum ȳic ei. Aceste toate se fac se înțelege după așa numita „Gesetzestreu“ a sa și tot după această tradițională credință vom ajunge să vedem românii o nouă epocă ca cea dela anul 1437, cunoscută sub faimoasă numire a „*unio trium nationum*“. Vom ținea pe cetitorii noștri în curentul afacerii și vom vedea ce direcțiune vor lua desbaterile, la modificarea statutului și la distribuirea venitelor pentru scopuri culturale.

Primirea delegațiilor la Maiestatea Sa monarchul.

Vorbirile, ce le-au ținut presidenții delegațiilor sunt de următorul cuprins:

I. Deputațiunea ungară

Maiestatea Văstră ces. reg. apostolică, Preagrațiosul nostru Domn. Ca membrii delegațiunii trimiși de către corpurile legiuitorie ale poporului Ungariei ne prezentăm ați cu loialitate la porunca Maiestății Văstre a regelui nostru apostolic spre a împlini lucrările constituționale comune prevădute în articolul de lege 12 din 1867. Înainte de a ne apuca însă de această lucrare grea și împreunată cu mare răspundere, ne vedem de prima datorință de a ne apropia la treptele tronului prealalt al Maiestății Văstre și în fața Maiestății Văstre a descoperi cu cea mai mare supunere credința noastră neclătită, alipirea noastră devotă, eșită din adâncul inimii noastre, și ne spusa bucurie, vedând în deplină putere și sănătate sacrosancta persoană a Maiestății Văstre. Preagrațioasă Dămine! Înțelepciunii M. V. de domnitoriu i-a succes și dela ultima noastră întrunire până acuma se împace într'atâta contrastele ivorite din deosebita pcepere a intereselor, încât acelea în raporturile internaționale nu s'au manifestat în mod mai ascuțit. Evenimente de mare importanță, a căror sîmbure e ascuns în inima viitorului, sdruncinatul echilibrului social din viața internă a statelor, și bolnăvicioșele aparițiuni ivite în urmarea acestora, influențând în mod turburătoriu asupra raporturilor internaționale, pretind cel mai mare tact, trezvie și rezoluțiune. Cu plăcere contemplant faptul, că guvernului înțelept al M. V. i-a succes împreună cu celelalte puteri mari întrunite cu noi spre acest scop să susțină până acuma pacea și pretenia, carea după scocotela omenescă, după cum se poate prevedea, nici nu se conturbă. Scim, că pentru acesta nu ne este ertat se pierdem din vedere dezvoltarea forțelor noastre, cu liniște privim aşadar la năsuințele guvernului M. V. îndreptate spre posibila urcare a puterii de apărare a monarhiei, căci în deplina pregătire a noastră de luptă totodată vedem noi cea mai sigură garanție, cel mai puternic mijloc al păcii.

Viua conștiință a acestia ne va conduce M. V. în deliberările noastre, acesta ne ușurează problema cea grea și împreunată cu mare răspundere, pe care va trebui se o deslegăm în acel mod, ca pe deo parte să nu se sdruncine echilibrul financiar al patriei noastre, restaurat în mod fericit, pe de altă parte însă se dăm la dispozițiunea guvernului M. V. spre scopul ținerii în stare bună a armatei, acele mijloce materiale, cari în urma dezvoltării afacerilor militare în interesul asigurării monarhiei, se află de indispensabile. Căci procurarea mijloacelor de asigurare în măsura raportării de impositivitate a poporilor face puternică monarhia și pe popore gata de a aduce gertfe. Bine cumpănind aceste fapte, credem că prin lucrările noastre mai bine corespundem tendențelor părintești ale M. V. Strălucescă înaintea noastră ca o stea conducătoare conștiința fericitoare, că întrăgă ființa M. V. toate cugețările M. V. sunt pătrunse de o unică idee: fericirea poporilor, că năsuințele prealalte sunt îndreptate numai spre promovarea bunăstării acolora, și activitatea, care trece puterea omenescă, e sacrificată mării monarhiei, dulcelor fructe ale operei păcii. Acest exemplu mareț se ne însuflețescă, și se ne face se putem aduce jertfele, pe cari le pretind interesele îmbinate în mod nedespărțibil ale tronului și ale patriei. Darul Domnului oeresc fie asupra lucrărilor noastre, însă în mai mare măsură se vină el asupra M. V. La împlinirea cu sacrificiu a chemării de Domnitoriu glorie se încoroneze persoană M. V. fie domnirea încoronată cu succes, ca aparițiunile, cari câștigă inimile, luminând în jurul persoanei de principe a M. V. să trăiți fericind și fericit până la cele mai îndepărtate granițe ale vieții omenesci.

II. Deputațiunea austriacă.

Maiestatea Văstră ces. reg. apostolică. Delegațiunile senatului imperial, gata a se presenta la

Maj. Văstră în mod sərbătorec — a venit la înaltul tron spre a și exprima simțemintele de supunere și loialitate, și în numele poporului, pe care l'reprezentă, să aducă înaltului purtătoriu al coronei asigurarea credinței neștrămutate și a supunerii.

Guvernul comun și a prezentat delegațiilor rapórtele sale, și delegațiunile sunt în deplină cu noștință a responsabilității, care li s'a impus.

Prin conclusele lor trebuie acceptate pe deo parte pretensiunile militare, cari pentru susținerea poziției de putere mare a monarhiei sunt neaparat de lipsă, pe de altă parte delegațiunile vor trebui să aibă în conștiință considerate puterile de jertfă ale populațiilor.

Deși deliberările noastre reclamă cele mai minuțioase considerări, totuși ele ni se înlesnesc prin dorința, că M. V. veți urmări cu grație și atențiune deliberările delegațiilor, și veți apreați năsuințele noastre patriotice.

Delegațiunile și încep lucrările, recunoscând cu mulțămia, că guvernului M. V. i-a succes a conlucra pentru susținerea păcii, — a păcii, de care au trebuință acuma toate națiunile Europei, — acuma când Ingenioșele descoperiri tehnice ale timpului nou pun în vedere industriei, comerțului, și economiei de pământ în fiecare stat un avânt neajuns până acuma, în cazul dacă se va susține pacea.

Și dacă noi delegații suntem convinși despre serioșitatea timpurilor de față, noi scim cu toții se apreați adevărata binecuvântare pentru monarhie, și această constă în aceea: că toate poporele noastre sunt legate din inimă adevărată cu alipire, iubire și respect de sacrosancta persoană a M. V. de aceea și noi rugăm pe Dumneșeu a tot puternicul, să binecuvinte pe M. V. și se o țină pentru monarhie.

III. Răspunsul Maiestății Sale.

Ve mulțămesc din inimă pentru exprimarea de credințioasă supunere, pe care tocmai acuma mi-o ați accentuat.

Pot să vă spun cu satisfacere, că noi cu toate puterile stăm în relațiuni preste tot amicabile. În deplină consonanță cu aliații noștri în susținerea păcii europene aflăm eu cea mai sigură garanție pentru fericirea și bunăstarea poporilor. Guvernul meu nu pierde din vedere acest scop, și dela toate cabinetele primim asigurări despre asemenea năsuințe pacifice.

Ce e drept acestea încă nu au avut rezultatul, de a delătura pericolele situației politice din Europa, sau de a înceta pregătirile militare; deorece însă trebuința păcii se manifestă atât de general, și cu atâta consonanță, speranța pentru ajungerea vreodată a celui scop nu apare eschisă.

Dare ar Dumneșeu se ajung eu să vestesc poporilor mele bucuria cea mare, că grijile actuale și sarcinile publice și au ajuns sfârșitul.

Rapórtele, cari vi se vor da spre deliberare constituțională dau dovadă despre aceea, că guvernul meu cu mare conștiințioșitate a avut în vedere starea financiară a monarhiei, și în bugetul anului viitoriu pentru armata comună și pentru marină s'au restrins la trebuințele cele mai neamănăver și mai urgente, la care ocaziune s'au amănât forțe importante trebuințe ale conducerii armatei.

În Bosnia și Herțegovina se arată o progresivă dezvoltare în toate ramurile vieții economice. Intratele proprii ale acestor țeri și în anul procsim vor acoperi trebuințele pentru administrațiune.

Convins, că chemarea DVăstre o veți împlini cu silință și cu pcepere, ve postese succes, și Ve salut din inimă, cu: bine a și venit.

Cestiunea română în Germania.

Asociațiunea studenților germani din Greifswald, la apelul făcut de studenții români de a coopera împreună în favorul românilor din Transilvania și Ungaria, au trimis ca răspuns studenților români următoarea scrisoare de aprobare simpatică:

„Cu cea mai vie simpatie și satisfacțiune am urmărit deslușirea scrisorii văstre, în care ne anunțați întemeierea asociațiunii văstre și în care ne explicați scopurile ei. Căci în adevăr voi urmăriți aceleași ținte, pe care le aplaudăm și noi din totă inima, când e vorba de a sări în ajutorul germanismului.

Din articolul 7 al statutelor văstre reiese, că asociațiunea văstră nu este curat studențescă. Prin acesta ea va fi forțe proprie de a și realiza scopurile și tendințele în mod cât se poate de practic. Prin agitațiunile văstre, voi sunteți astfel în stare de a produce o impresiune mai adâncă asupra opiniunii publice decât noi, cari avem asociațiuni compuse numai din studenți.

În ce privește propunerile ce ni le faceți, ele nu pot decât să între și în gândirea și entuziasmul nostru. E sigur, că în semestrul cel mai apropiat, lucruri grele ne stau înainte; și dacă în timpul acesta voi veți putea produce oerari rezultate, acesta va fi pentru noi o impulsione de a pași și noi cu totă energia în favoarea fraților noștri oprimați.

Și deorece în semestrul viitoriu toate asociațiunile studenților germani vor ține conventul lor din Kuffhaus, vom aduce această mare cestiune în discuțiune și ne vom cerca pe cât ne va fi cu putință, de a îndupleca toate asociațiunile ca ele să și ia obligațiunea de a sprigini materialicește și moralicește pe frații noștri subjugăți.

O împregiurare însemnată face ca scopul vostru se fie mult mai ușor de ajuns, decât al nostru. Nenorocoșii voștri frați locuiesc în mase compacte împrejurul hotarelor regatului vostru: în Transilvania, Ungaria și în Basarabia, strânși uniți între deășii. Gândiți-ve acum la situațiunea fraților noștri. Ori unde își întorci privirea în ostul Europei, se găsec în număr mare mici iusule de germani în provinciile ostice, preste totă Rusia de mișcă-ți până la Volga și Marea neștră. Aci germanismul dacă un ajutoriu repede nu le-ar veni, e osândit la peire. În Austria cislaitanică era odinioară germanismul în puterea sa domnitoare și strălucită și astăzi este persecutat și maltrat sub presiunea turbată a luptelor de rasă și a esplotării semitice. Și numai fericiti nu sunt, — după-cum ne arătați voi — și aceste ale văstre păreri le împărtășim în măsură mai mare chiar cu nenorocitiții noștri frați din Transilvania și Ungaria.

Aceștia îndură suferințele, cari o sôrtă amară îi numără între membrii unei națiuni mari, care în răsboie glorioșe a unit partea cea mai mare a membrilor ei dar care prin poziția ei politică e împedecată a și arunca în cumpănă cuvântul ei puternic în interesul fraților ei. Dar nu ajunge atât. Mii de frați de a noștri emigră în fie-care an străinătatea depărtată mai ales în Statele-Unite și mulți cad jertfă Yankeismului și sunt perduți pentru todeauna din rândul națiunii lor. Ce e drept se arată din ce în ce mai multe semne, că și dincolo de Ocean se redestăpă conștiința națională, dar de lucrat cu multă putere e și acolo.

Asta ar fi, așa ȳicând o listă superficială a punctelor, unde ar fi vorba de ajutorarea fraților noștri. Și dacă e vorba de a lucra cu folos cu micile noastre puteri această lucrare va cere de sigur o muncă uriașă.

Dar în acest program frații noștri din Transilvania și Ungaria ocupă un loc însemnat, care nu poate decât să ne împingă la lupta hotărâtă contra tiranilor lor.

Vouă însă stimați colegi, ve exprimăm din inimă mulțumirile noastre, adresându-ve la noi cu o inimă atât deschisă și făcându-ne aceste propuneri, pe cari inimile noastre le cuprind cu entuziasm și mândrie.

Pentru asociațiunea studenților din Greifswald;

Ottogrell, stud. theol. et hist.“

Raportul

consistoriului metropolitan plenariu către congresul național bisericesc.

Nr. 283. M.

Mărit Congres!

Despre activitatea consistoriului metropolitan în ședințe plenare, în periodul dela congresul anului 1888 până în ziua de astăzi-ne luăm voie a substerne măritului congres următoriu raport.

În decursul periodului dela 1-ma Octobrie 1888 până în ziua de azi au intrat la consistoriul metropolitan preste tot 911 piese, și anume: în anul 1888, începând dela ziua întrunirii congresului: 64, — în anul 1889: 300, — în anul 1890: 264, în anul curent: 283, — de tot 911 piese.

Din acest număr de piese, împărțite în 9 resorte aparțin:

	1888	1889	1890	1891	de tote
Resortului presidial	7	5	12	9	33
Consistoriului în plen	13	93	62	76	244
Senatului bisericesc	16	69	71	72	228
Senatului scolariu	2	18	29	43	92
Senatului episcopesc	18	84	70	73	245
Resortului congresual	1	2	2	3	8
Sinodului episcopesc	—	11	1	—	12
Delegațiunii congresuale	5	5	5	1	16
Fundațiunii Gozdu	2	13	12	6	33
	64	300	264	283	911

Obiectele plenului consistorial s'au rezolvit în 22 ședințe, dintre cari:

la anul 1888 s'au ținut 1

„ „ 1889 „ „ 6

„ „ 1890 „ „ 6

„ „ 1891 „ „ 9

S'au rezolvit:

în ședințe 392

pe calea presidială 467

rezervate consistoriului întrunit

acum, presiului și sinodului episcopesc sunt încă 41.

Consistoriul metropolitan, conformându-se concludului congresual Nr. 142/1886 p. III, a luat dispozițiunile corășpunătoare încă în ședința din 20 August 1890, pentru ca alegerile deputaților congresuali să se efectuească în termenul dela 1-ma Octobrie până la 31 Decembre 1890, ceea-ce a și urmat întocmai.

Notificarea prealabilă, prescrisă în § 151 al statutului organic, s'a făcut la termenul indicat în p. II al concludului Nr. 142/1886, și după-ce Maiestatea Sa ces. și apost. regescă prin prealalta rezoluțiune, dată în Lainz, la 29 Iunie a. c. st. n., și comunicată aici cu rescriptul dlui ministru de culte și instrucțiune publică din 9 Iuliu a. c. Nr. 1687 pres. a binevoit preagrațios a lua cu aprobare la cunoștință intenționata convocare a congresului nostru național bisericesc pentru periodul dela 1-ma Octobrie 1890 până la ultima Septembrie 1893, același s'a convocat la termenul normat în p. III al concludului congresual Nr. 142/1886.

Rezultatul alegerilor deputaților congresuali s'a făcut evident în conspectul prezentat măritului congres într'una cu actele electorale pelângă raportul din 24 I. c. Nr. 267.

Venind a înregistra evenimentele periodului trecut, cari au atins pre credințioșii bisericei noastre, însemnăm la rimul loc evenimentul prea îmbucurătoriu pentru poporele

monarhiei noastre, cu care s'a terminat anul 1888, iubileul de 40 ani ai gloriosei domniri, ce Maiestatea Sa împăratul și regele nostru apostolic a împlinit la 2 Decembrie 1888. Cu această ocaziune biserica noastră a depus omagiile sale la treptele înaltului tron prin o adresă de felicitare, subternută din partea metropolitului pentru întreaga provincie metropolitană, prin care adresă s'a adus la cunoștința Maiestății Sale simfămintele de loialitate și alipire către preainalta dinastie, cărora congresul din a. 1888 a dat devotată espreșiune în concludul de sub Nr. 158. (Va urma).

Avis.

Tinerimea română din Sibiu în întrunirile dela 1/13, 3/15 și 4/16 Novembre a hotărât să aranjeze *Marți la 12/24 Novembre* în sala cea mică dela „Gesellschaftshaus“ o petrecere cu joc; la care invită a lua parte inteligența română din Sibiu și jur. Damele sunt respectuos rugate a se presenta în toaletă de promenadă.

Sibiu, 6/18 Novembre, 1891.

Tinerimea română.

Varietăți.

* (Alegeri.) În comitetul municipal al comitatului Sibiu s'a ales în cercul Săliștei domnul Dr. Cornel Diaconoviciu, secretariu al „Albinei“ și Dr. Petru Cioran, medic practic în Sibiu, ér în cercul Bradului s'a ales dl Constantin Popoviciu notar din Sadu.

* (Remanierea ministerială în România.) Dl Nicolae Blaremburg a fost numit ministru de justiție, oficiu ținut până acum interimal de dl ministru de finance Vernescu și dl Al. Vericean a fost numit ministru al domeniilor în locul dlui Ilarion Isvoran — demisionat. Noii ministrii au depus jurământul în mâinile Mai. Sale regelui.

* (Demisionări de comiți supremi.) Diariul „Magyar Hirlap“ e informat, că guvernul va

ridica din oficiu pe spanii: Michail Horvát, Gab. Daniel, C. Pogany, cont. Akos Beldi și Iosif Pocsá.

* (Himen.) Dl Valeriu Florian din Racovița și d-sóra Maria Pop din Nojlac și vor scroa actul cununiei la 10/22 Novembre a. c. în biserica din Nojlac.

* (Constituire.) Societatea academică „Junimea“ din Cernăuți, în ședința sa din 8 Novembre: a. c. și-a constituit comitetul după cum urmază: President: stud. fil. Grigori Filimon, vice pres: stud. iur. Alecsandru Popovici, secretar I: stud. iur. Stefan Bodnarescu, secretar II: stud. iur. Claudiu Stefanelli, casar: stud. iur. Carol Harting, controlor: stud. iur. Cornel Georgian, bibliotecar: stud. iur. Vergil Homine, econom: stud. iur. Lazar German.

* (Preconisațiune.) Precum se anunță din Roma, preconisațiunea noilor arhiepiscopi Vaszary și Csáska se va face în 21 Decembrie. Intronarea va avé loc numai pe la finea lunii lui Ianuarie. Noii arhiepiscopi au depus jurământul înaintea monarhului.

* Dl Traian H. Pop, colaboratorul nostru și-a împlinit, precum am anunțat deja, în 15 Novembre st. n. la 8 ore dimineața ofindă de un an în închisórea de stat dela Seghedin, la care a fost condamnat când cu procesul de presă din anul trecut al „Gazetei Transilvaniei“.

Preste câte va țile vom avé bucuria de al puté saluta éráși în mijlocul nostru, unde se va re'ntórcé pentru a-și reocupa postul seu în redacțiunea noastră; scrie „Gazeta Transilvaniei“.

* (Ce vor uniații?) Dilele aceste a apărut în Cernăuți un fel de broșură-pamflet, care țiece-se, s'ar ocupa cu apologia Eminentiei Sale metropolitului Dr. Silvestru Morariu-Andrievice și, înșirând o mulțime de pretinse gravamine ale rutenilor ortodocși, nu ar cere nici mai mult, nici mai puțin decât despărțirea bisericeii din Bucovina într'o die cesă ruténă cu reședința în Cernăuți și una română

cu reședința în Suceava. Tóte celelalte diare locale a primit, se vede, această broșură-pamflet, căci ele a anunțat o, ba bunii nostri „prietini“ din strada domnescă a și esplotat-o în contra românilor și a „Gazetei Bucovinei“. Noi nu am primit-o. Se vede, că autorul ei s'a rușinat a ne o presenta și noué, ca celor mai de aproape interesați. Pe noi acesta nu ne supără. Suntem buni-bucuroși, dacă suntem cruțați cu asemenea flécuri, de care, după cum auđim, s'au scandalisat și unii dintre fruntașii adevărați ai rutenilor ortodocși. Una însă se o scie veneticii uniați din Galiția, că pot se despărta pe frații lor ortodocși-résăriteni de către noi, dar fondul religionariu, care e averea mănăstirilor moldovenesci de odinórá, nu are se vină nici odată pe mâna lor. Suntem noi destui ómeni, ca se ne putem apéra moșia strămoșescă; scrie „Gaz. Bucovinei“.

* (Necrolog.) Adam Groza, paroch gr. or. din Costeiu mare ca soț, Petru, Livius și Victor ca fii, Lazar Popoviciu, preot gr. or. din Ocolişul mare cu soția Iléna ca părinți, Ioan Popoviciu, capelan gr. or. ca frate, Adam Groza, preot gr. or. în Tolția ca socru, Luisa și George Popoviciu, Maria și Siamu Martonoș, Sinefta Groza, Aneli Popoviciu, ca cumnați și cumnate, cu inimă frântă de durere, aduce la cunoștința tuturor rudenilor și prietinelor, trecerea din viață, a mult iubitei soție, mamă, fiică, noră și cumnată *Maria Groza* nasc. *Popoviciu* întemplantă la 28 Octobre 1891 st. v. séra la 10 ore, după un morb îndelungat în etate de 24 ani, și a fericitei căsătorii de 8 ani.

Rémașițele pământesci ale scumpei defuncte s'au depus spre odichnă eternă Mercuri în 30 Octobre st. v. a. c. la 1 órá p. m. în cimiteriul gr.-or. din Ocolişul mare. Fie-țițérina ușórá și memoria binecuvéntată.

Loterie.

Mercuri în 18 Octobre.

Sibiu: 25 28 82 73 90

Nr. 447. [196] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de capelan lângă neputinciosul paroch din Stanija de jos, se publică al doilea concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din suma totală a venitelor de 401 fl., adecă 200 fl. 50 cr.

Concurenții au a-și subșterne petițiunile, instruite conform normelor din vigóre, în terminul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral. În conșelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Zarandului.

Brad, la 19 Octobre, 1891.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 311. (197) 2-3

CONCURS.

În sensul ordinului consistorial dto 4 Septembrie a. c. Nr. 5147 B. pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Gurasada protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare a acestuia în fóia „Telegraful român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt venitele parochiale din birul în naturale și din competențele stolare, cari tóte laolaltă, regulate și statorite la 12/24 August a. c. computându-se după calculul mediu al celor cinci ani din urmă dau suma de 405 fl. 25 cr.

În privința emolumentelor se pot lua informațiuni mai detăiate dela oficiul protopresbiteral și dela comitetul parochial.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile concursuale instruite conform legilor în vigóre subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. al tractului Iliei în conșelegere cu comitetul parochial concernent.

Ilia, la 14 Octobre, 1891.

Avram Pécureariu,
protopresbiter.

Nr. 210. [202] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de capelan înființat cu încuviințarea Prea veneratului consistoriu archidieceșan din 4 Septembrie a. c. Nr. 5083 B. în parochia de clasa a III-a Finteușul mare, cu filia Bercheș, în protopresbiteratul gr. or. al Cetăței de pétră, prin această se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Fiitorul capelan va avé jumătate din venitele parochiale, care computate după o nouă regulare a venitelor preoțesci dau la an 454 fl., adecă patru sute cincideci și patru floreni.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne petițiunile lor instruite conform prescrișelor legei la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat, (posta ultimă Kápolnok-Monostor).

Cărpiniș, în 16 Octobre 1891.

În conșelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Șovrea,
protopresbiter.

Nr. 578. [203] 2-3

Concurs repetit.

De óre ce în urma concurselor publicate până acum, nu s'au insinuat concurenți la vacanta parochie Măgura, ppresbiteratul Clușului, acum după ce comitetul parochial a îmbunătățit venitul preoțesc dela 301 fl. 60 cr. la 393 fl., și a decis, că va edifica casă parochială cu supra edificate economice trebuincioșe, ba va da și două pământuri arátóre în folosința parochului ca porțiune canonică; prin această se escrie concurs nou cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român“.

Doritorii de a ocupa acest post, unt poftiți a-și așterne petițiunile lor, instruite conform dispozițiunilor legei în vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiteral, până la terminul indicat.

Cluș, 8 Octobre, 1891.

Oficiul protopresbiteral în conșelegere cu comitetul parochial.

Tuliu Roșescu,
adm. protopresb.

Nr. 667. [199] 2-3

CONCURS.

La ordinul Preavenerabilului consistoriu archidieceșan Nr. 5659 din 24 Septembrie a. c. pentru întregirea parochiei vacante de clasa a III-a Sălcud, tractul protopresbiteral al Têrnavei, se escrie concurs a treia órá, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit aproape de 490 fl.

Concurenții la acest post au se presenteze în terminul legal în parochie și la biserică, spre a și arăta desteritatea, pentru a cânta, respective a celebra și a cuvênta, ér informațiuni mai detăiate se pot lua dela subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Suplicele concurenților au se fie instruite conform legilor în vigóre și asternute în termiul suscitât la subserisul (u. p. Kükülovár).

Cetatea de baltă, 16 Octobre, 1891. Oficiul protopresbiteral al tractului Têrnavei, în conșelegere cu comitetul parochial respectiv.

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 721 [201] 2-2

CONCURS.

Pentru îndeplinirea parochiei gr. or. vacante din Murêș Órba, protopresbiteratul Murêș-Oșorheului, se escrie prin această concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în diarul nostru „Telegraful român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt cele stabilite în ședința sinodului parochial din Murêș Órba la 6 Octobre a. c., cari în sumă dau un venit de 309 fl. 50 cr.

Informațiuni mai ample despre starea parochiei se pot lua dela subsemnatul oficiu protopresbiteral și dela comitetul parochial din Murêș Órba.

Competenții și vor trimitte cere-rile lor concursuale, instruite conform legilor în vigóre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral cu stricta observare a terminului deschis.

Murêș Oșorheiu, 8 Octobre, 1891.

Oficiul protopresbiteral al Murêș Oșorheului.

Niculae Maneguțiu,
protopresbiter.

Nr. 340 [198] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei Băiești, în protopresbiteratul Hațegului pe basa rezoluțiunei Preaveneratului consistoriu archidieceșan din 4 Septembrie 1891 Nr. 5146 B. se escrie concurs pentru a doua órá cu terminul de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Tóte venitele parochiale împreunate cu acest post, statorite și cuprinse în protocolul sinodului parochial din 15 Iuliu 1890 și aprobat din partea Preaveneratului consistoriu archidieceșan la 25 Septembrie 1890 Nr. 6071 B. cari dau la olaltă venitul anual de 231 fl. 05, ceea ce se póte vedea mai de aproape din protocolul amintit.

Doritorii de a reflecta la acesta parochie au a-și așterne suplicele concursuale instruite conform prescrișelor legali la subserisul oficiu protopresbiteral, până la terminul indicat.

Hațeg, la 22 Septembrie, 1891.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Hațeg în conșelegere cu comitetul parochial respectiv.

Avram Stanca,
adm. ppresbiter.

Nr. 467. [200] 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în comuna bisericescă de clasa a III-a Urisiul superior, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în fóia „Telegraful român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 408 fl. 60 cr. v. a.

Informațiuni mai de aproape se pot trage dela comitetul parochial al comunei numite.

Petenții vor înainta suplicele concursuale, instruite conform legilor în vigóre, subserisului, p. u. Maros-Vécs. Oficiul protopresbiteral al Reghinului. Idicel, 6 Octobre, 1891.

În conșelegere cu comitetul parochial.

Galacteon Șagău,
protopresbiter.